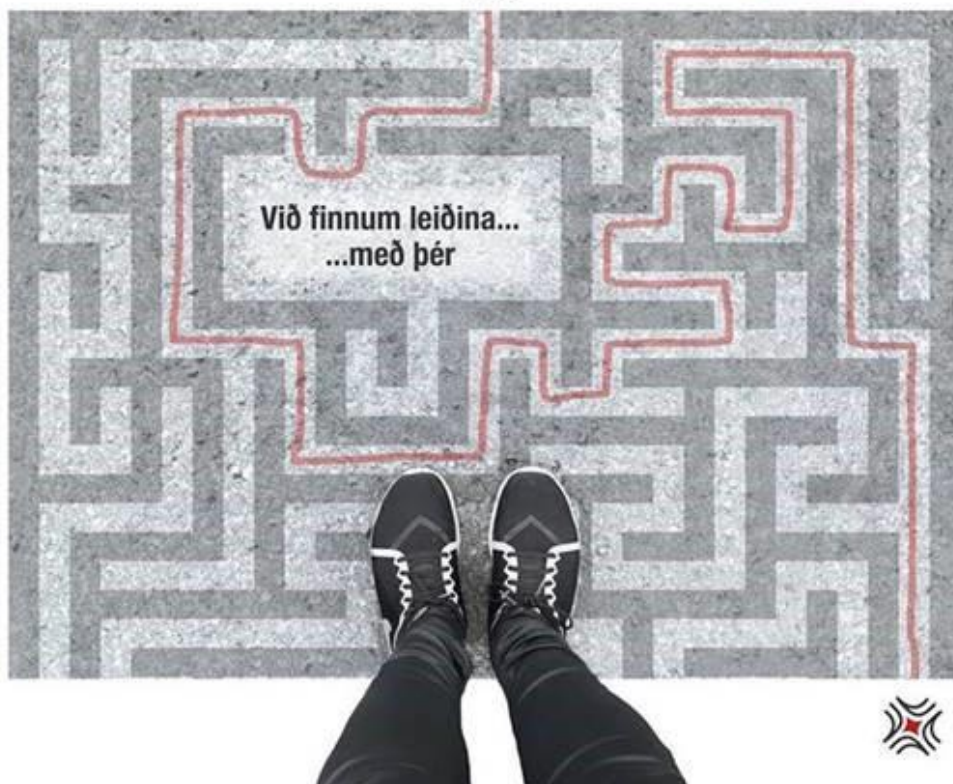

Skýrsla náms- og starfsráðgjafa, skólaárið 2021-2022

 NÁMS- OG STARFSRÁDGJÖF

Jóhann Aðalsteinn Árnason

Svanhildur Svavarsdóttir

Inngangur

Náms- og starfsráðgjöf FMOS er fyrir ALLA nemendur skólans og er skipulögð með það að leiðarljósi að hún sé **fyrirbyggjandi, græðandi, fræðandi og þroskandi**. Náms- og starfsráðgjafar eru sérfræðingar í ráðgjöf um nám, hvort heldur sem er í námi eða um nám en einnig um störf og vinnumarkað. Hlutverk þeirra er að stuðla að velferð nemenda með hagsmuni þeirra að leiðarljósi, vera trúnaðarmenn þeirra og talsmenn innan skólans.

Í ár voru tveir náms- og starfsráðgjafar við skólann, annar í 100% stöðuhlutfalli og hinn í 20% stöðuhlutfalli.

Þrátt fyrir ýmsar takmarkanir í samfélaginu vegna covid-19 var hægt að hafa skólann opinn og hefðbundið skólastarf. Það var mjög ánægjulegt að hafa aftur heilt skólaár með nemendum í húsi.

Hér á eftir verður gerð nánari grein fyrir verkefnum náms- og starfsráðgjafar FMOS. Tilgangurinn er að leggja mat á starfið og fá heildarsýn til að bæta þjónustu við nemendur skólans.

Verkefni náms- og starfsráðgjafa

Helstu verkefni náms- og starfsráðgjafar FMOS skiptast í *ráðgjöf, stjórnun, kynningar og endurmenntun*. Í töflu 1 má sjá verkefnalýsingu hvers flokks fyrir sig auk þess tíma sem áætlaður er í hvern flokk.

Tafla 1. Yfirlit yfir verkefni náms- og starfsráðgjafar FMOS, tímaáætlun og vægi verkefna (100% starfshlutfall)

Verkefni	%	klst/ári
I Ráðgjöf: einstaklingsráðgjöf, hópráðgjöf, rafræn ráðgjöf, náms- og starfsval og náms- og starfsfræðsla (undirbúningur, eftirfylgni)	70	1224
II Stjórnun: áætlanagerð, skráningar, skýrslugerð, mat og þróunarvinna, fundir, nefndarstörf og önnur tilfallandi verkefni í samráði við stjórnendur s.s. innritun, áminningarferli og áfangar í boði.	20,5	360
III Kynningar á skólanum og þjónustunni: foreldrafundur, grunnskólakynningar, móttaka nýnema.	5	88
IV Endurmenntun: fræðslufundir, námskeið, námsferðir og faghandleiðsla.	4,5	80
Alls:	100	1752
Viðbótarorlof (skv. kjarasamningi KÍ)		+48

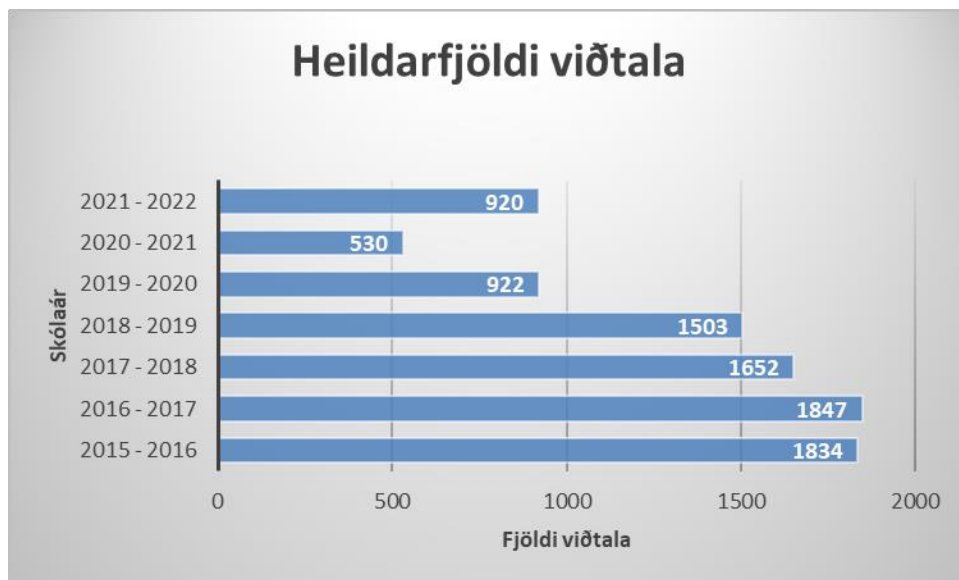
Ráðgjöf

Heildarfjöldi innritaða nemenda á haustönn 2021 var 349 og á vorönn 2022 voru 301 nemandi við nám í skólanum. Hér á eftir fer nánari umfjöllun um verkefni náms- og starfsráðgjafa sem snúa beint að nemendum.

Einstaklingsráðgjöf

Fjöldi ráðþega og ástæður fyrir komu

Náms- og starfsráðgjafar FMOS hafa komið að málum ríflega helmingi nemenda á skólaárinu. Alls leituðu 201 (58%) nemandi FMOS til ráðgjafarinnar um haustið en 194 (64%) nemendur að vori. Heildarfjöldi viðtala á skólaárinu var 920, sjá mynd 1. Fjölgun viðtala frá í fyrra má væntanlega rekja til þess að nemendur sóttu skólann að fullu á þessu skólaári. En ljóst er að fjöldi viðtala hefur ekki náð þeim fjölda sem var fyrir Covid - 19. Ástæða þess getur meðal annarra verið vegna fækkunar nemenda í skólann og að haustið 2018 byrjaði sálfræðingur að starfa við skólann.

Mynd 1. Yfirlit yfir heildarfjölda viðtala, samanburður á milli skólaára.

Ástæður fyrir komu til náms- og starfsráðgjafa voru:

- aðstoð við skipulag, utan um hald verkefna og námstækni
- persónulegir og félagslegir erfiðleikar
- ráðgjöf og aðstoð vegna námsvals á áföngum, töflubreytinga og innritunar
- ráðgjöf vegna náms- og starfsvals, áhugagreining og upplýsingagjöf

Flestir nemendur sem nýta sér þjónustuna koma af eigin frumkvæði en nokkrir nefndu tilvísun frá forráðmönnum, kennurum og stjórnendum.

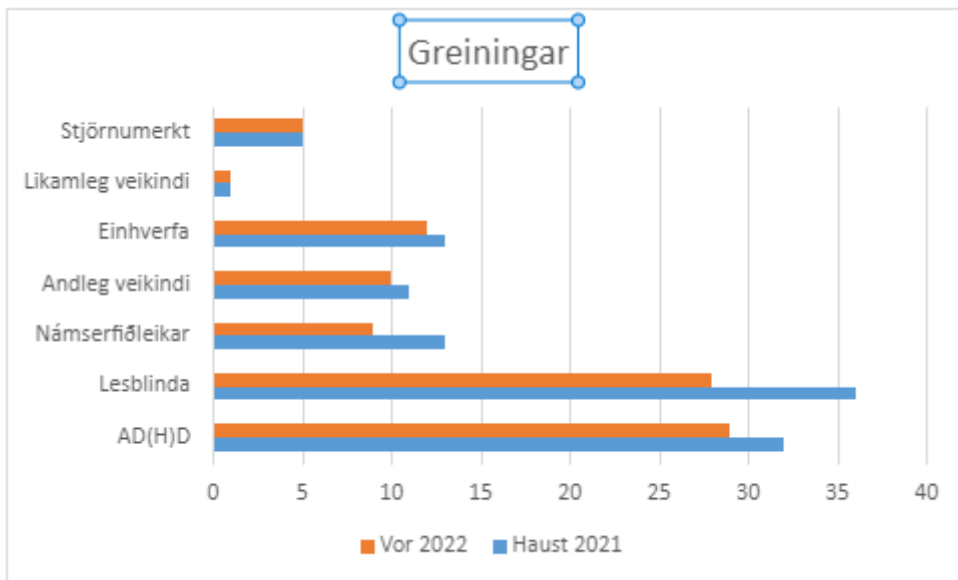
Samvinna er á milli náms- og starfsráðgjafarinnar og sálfræðiþjónustunnar. Náms- og starfsráðgjafi vísar nemendum til sálfræðings skólans ef nemendur eru í miklum persónulegum vanda og sálfræðingurinn vísar námstengdum málum til náms- og starfsráðgjafa.

Mæting nemenda

Fylgst var sérstaklega með mætingu nemenda og haft samband við þá nemendur sem voru með slaka mætingu. Haft var samband við forráðamenn nemenda undir 18 ára eftir þörfum og í samráði við umsjónarkennara. Tilgangurinn var að ná til nemenda áður en þeir hættu alveg að mæta í skólann þar sem slök mæting er sterk vísbending um brotthvarf.

Námserfiðleikar nemenda

Nemendur sem tilkynntu um námslegan vanda voru 111 á haustönn og 94 á vorönn eða 32% af heildarfjölda nemenda skólans á haustönn og 31% á vorönn, sjá mynd 2. Sumir þessara nemenda eru með fleiri en eina greiningu. Mynd 2 sýnir hvers konar erfiðleika nemendur FMOS eiga við að stríða. Nemendur sérnámsbrautar eru ekki meðtaldir. Nemendur hafa ýmist skilað greiningum um námserfiðleika á skrifstofu náms- og starfsráðgjafa, látið vita munnlega í viðtali við ráðgjafa eða skráð það í INNU. Á nýnemakynningu eru nemendur hvattir til að skila inn greiningum um námserfiðleika sem og eru forráðamenn minntir á það á foreldrafundi í upphafi haustannar.

Mynd 2. Yfirlit yfir greiningar nemenda

Nemendur í áminningarferli

Áfangastjóri er með umsjón yfir áminningarferli nemenda en náms- og starfsráðgjafar eru aðili að því verkefni. Náms- og starfsráðgjafi fór yfir ástundun nemenda í lok annar og gerði lista yfir þá nemendur sem fengu áminningu frá skólameistara eða þurftu að fara á samning um bættu ástundun. Náms- og tarfsráðgjafar fylgdu síðan þeim nemendum sem fóru á samning sérstaklega eftir.

Á Haustönn 2021 var enginn nemandi á samning vegna þess að áminningarferlið var lagt niður vegna ástandsins af völdum Covid árið á undan. Nú hefur áminningarferlið verið yfirfarið og einfaldað töluvert eftir að það var sett aftur af stað á vorönn 2022.

Skilyrðin sem nemendur á samning þurftu að uppfylla eru eftirfarandi:

- ljúka 75% eða meira af þeim einingum sem þú ert skráð/skráður í 3 vikum eftir fyrsta kennsludag annarinnar,
- mæting má ekki vera undir 80% í neinum áfanga á önninni,
- leggja þig alla/n fram í náminu.

Í upphafi vorannar 2022 fengu 71 nemandi samning og í lok annar fengu 43 nemendur brottrekstur úr skólanum vegna þess að þeir uppfylltu ekki skilyrði samningsins.

Rafræn ráðgjöf

Ráðgjöf fer einnig fram í gegnum miðla eins og síma, Teams, tölvupósta og Facebook. Tekið skal fram að þessi samtöl eru ekki skráð inn í viðtalsfjöldu hjá náms- og starfsráðgjöfum. Náms- og starfsráðgjöf Fmos heitir Facebook síðan og eru 736 vinir skráðir, aðallega núverandi og fyrrverandi nemendur skólans. Náms- og starfsráðgjafar skólans hafa margoft verið í samskiptum við nemendur í gegnum miðilinn bæði að eigin frumkvæði og einnig að frumkvæði nemendanna. Nemendur eru virkir inni á þessari síðu sem auðveldar ráðgjafa að koma til þeirra skilaboðum. Einnig er síðan nýtt til að koma upplýsingum um nám og störf til nemenda sem og ýmsum tilboðum sem eru á vegum námsráðgjafarinnar og standa nemendum opin. Helsti gallinn er að ekki eru allir nemendur skólans virkir á Facebook og því er mikilvægt að nota einnig tölvupóst til að upplýsingar komist til allra nemenda. Vert er að taka fram að miðillinn er ekki notaður í persónulega ráðgjöf heldur er hann notaður til að koma upplýsingum til nemenda.

Bendill

Nemendum FMOS er boðið upp á að taka áhugakönnunin Bendill I og II. En Bendill er könnun sem metur áhuga og birtast niðurstöður myndrænt. Áhugakönnunin hjálpar nemendum að vera markvissari og skilvirkari í leit að námi eða starfi. Í ár var sá háttur hafður á að nemendur sem tóku áfangann „Lífið eftir útskrift“ tóku Bendill II og gerðu verkefni í tengslum við könnunina. Það kom vel út og líklegt að þannig verði það áfram. Ef nemendur sem ekki eru í áfanganum óska eftir að taka könnunina þá er það í boði. Náms- og starfsráðgjafi lagði Bendill I fyrir nemendur á framhaldsskólabrúnni og fór yfir niðurstöður með þeim.

Stjórnun

Heildstæð náms- og starfsráðgjafaáætlun

Náms- og starfsráðgjafar FMOS vinna samkvæmt fyrir fram ákveðinni starfsáætlun sem nær yfir eitt skólaár í senn. Áætlunin tekur til allra þátta innan verksviðs ráðgjafarinnar og er í samræmi við hlutverk og stefnu skólans. Hafa ber í huga að starfsáætlunin er vinnuþag og því þarf hún að vera sveigjanleg fyrir tilfallandi verkefni. Áætlunina ber að endurskoða árlega og aðlaga eftir því hvað reynslan kennir. Kostirnir við áætlanagerð eru margir, má þarf nefna auknar líkur á að markmið náist, auðveldar að skoða gæði þjónustunnar og þróun hennar svo eitthvað sé nefnt.

Fundir og nefndarstörf

Náms- og starfsráðgjafar sátu kennara- og starfsmannafundi og funduðu reglulega með stjórnendum á haustönn. Náms- og starfsráðgjafi á einnig sæti í áfallaráði skólans og sjálfsmatshópi.

Náms- og starfsráðgjafar skólans hittust vikulega á samráðsfundum og fóru yfir málin.

Náms- og starfsráðgjafar sátu fundi með umsjónarkennurum.

Náms- og starfsráðgjafar í Mosfellsbæ hittust til skrafs og ráðagerða. Þetta er mikilvægur samstarfsgrundvöllur þar sem markmiðið er að auka tengsl á milli grunnskólanna í Mosfellsbæ og Framhaldsskólans í Mosfellsbæ.

Samstarf hefur verið við félagsþjónustuna í Mosfellsbæ og Reykjavík vegna einstakra nemenda. Náms- og starfsráðgjafi var ásamt sálfræðingi skólans á vinnustofu á vegum Mosfellsbæjar sem fjallaði um börn í viðkvæmri stöðu.

Náms- og starfsráðgjafi sat fundi á vegum Landlæknisembættisins um forvarnir og viðbragðsáætlun um kynbundið og kynferðislegt ofbeldi og áreitni í framhaldsskólum.

Annar náms- og starfsráðgjafinn er félagi í Félagi náms- og starfsráðgjafa (FNS) og situr þar í fagráði náms- og starfsráðgjafa í framhaldsskólum ásamt því að vera fulltrúi FNS í Skólamálanefnd FF.

Innritun

Náms- og starfsráðgjafar aðstoða stjórnendur við innritun nýnema fyrir vor- og haustönn. Verkefnið felur í sér að samþykkja nemendur í skólann og skrá þá í áfanga ásamt viðtölum við einstaklinga sem óska eftir því vegna innritunar þ.e. verðandi nemendur og forráðamenn í sumum tilfellum.

Val og námsferlar

Náms- og starfsráðgjafar sjá um að aðstoða nemendur við að velja áfanga fyrir næstu önn og aðstoða þá við að skipuleggja námið fram í tímann.

Nemar í náms- og starfsráðgjöf frá HÍ

Náms- og starfsráðgjöf FMOS hefur verið í samstarfi við Háskóla Íslands vegna nema í náms- og starfsráðgjöf. Á haustönn 2021 komu tveir nemar í styttri vettvangsheimsókn sem var ein vika. Þá fylgdu þau náms- og starfsráðgjöfum eftir og fengu að sitja inni í viðtölum ásamt því að fá fræðslu og innsýn í starfið.

Námskeið

Þetta skólaár var nemendum boðið upp á svokallað "Sálfræðspjall" sem var stýrt af sálfræðingi skólans ásamt öðrum náms- og starfsráðgjafanum. Hugsunin á bak við spjallið var að ná til fleiri nemenda skólans og nýta tíma sérfræðinga betur með því að vinna með nemendur í hóp og draga þannig úr einstaklingsráðgjöfinni. Boðið var upp á spjallið á föstudögum í verkefnatíma og var ákveðið

umræðuefni tekið fyrir hverju sinni. Nemendur gátu mætt í Borg án þess að skrá sig fyrir fram. Ákveðin hópur nemenda nýtti sér þessa þjónustu vel og oft sköpuðust góðar og gagnlegar umræður. Þau umfjöllunarefni sem voru tekin fyrir á þessu skólaári voru: ADHD, skróp og frestunarárátta, markmiðasetning, að setja mörk og segja „nei“, fullkomnunarárátta, félagskvíði, fíkniefni, framtíðin, baktal, samskiptatrix og kulnun. Sumt var tekið fyrir oftast en einu sinni. Mæting var á bilinu 5-13 nemendur, að meðaltali voru 7 – 8 nemendur mættir í hvert skipti.

Kennsla og önnur störf

Jóhann sinnti fjölbreyttum störfum þetta skólaár ásamt því að vera í náms- og starfsráðgjöfinni. Hann var stuðningsfulltrúi á sérnámsbraut og kenndi einnig lífsleikni, stærðfræði og áfanga þar sem spilað var hlutverkaspilið drekar og dýflissur. Hann var einnig tengiliður kennara við nemendafélag skólans.

Svanhildur sá um að kenna fyrsta árs nemendum lífsleikni þetta skólaár. Á vorönn var boðið upp á fimm eininga náms- og starfsfræðslu áfanga á þriðja þrepi. Svanhildur bjó til og kenndi þennan áfanga ásamt öðrum kennara við skólann. Áfanginn var í boði sem val fyrir nemendur sem höfðu lokið yfir 100 einingum eða meira. Vel tókst til en 24 nemendur voru skráðir í áfangann og er ósk okkar að boðið verður upp á þennan áfanga á hverri vorönn þar sem hann er nauðsynlegur til að hjálpa nemendum að átta sig á hvert þeir vilja stefna að loknu námi í FMOS.

Náms- og starfsráðgjafar sóttu um þróunarþrep ásamt einum kennara skólans. Markmiðið með þróunarþrepinu er að auglýsa betur okkar flotta skóla fyrir grunnskólanemendum í Mosfellsbæ. Hugmyndin er að koma af stað nýsköpunarkeppni milli grunnskólanna í Mosfellsbæ og að FMOS verði umsjónaraðili með keppninni. Verkefnið er komið ágætlega af stað og er von okkar að fá að halda áfram að þróa keppnina og koma henni á legg næsta vor.

Kynningar á skólanum og þjónustunni

Foreldrafundur

Einn fundur var haldinn fyrir forráðamenn nemenda í upphafi haustannar og var náms- og starfsráðgjafi þar til ráðgjafar.

Grunnskólakynningar

Á haust- og vorönn voru skipulagðar kynningar á FMOS fyrir nemendur í 10. bekk í Lágafellsskóla, Tjarnarskóla, Kvíslarskóla og Víkurskóla. Kynningarnar voru unnar í samstarfi við náms- og starfsráðgjafa grunnskólanna. Tilgangurinn með þeim er að nemendur í 10. bekk kynnist kennsluháttum og námsframboði FMOS og fái innsýn í starf skólans. Kynningarnar voru vel heppnaðar og enduðu á því að hóparnir fengu hádegismat í mötuneyti skólans.

Á vorönn var haldið opið hús sem var auglýst í Mosfellungi og Árbæjar og grafarvogsbloðunum. A3 veggspjöld voru hengd upp í grunnskólunum í Mosfellsbæ og verslunum í bænum. Auk þess var opna húsið auglýst meðal grunnskólaráðgjafa í félagi náms- og starfsráðgjafa.

Eitthvað var um að forráðamenn og/eða nemendur hefðu samband og óskuðu eftir kynningu á námsframboði skólans og skólahúsnæðinu. Þessar kynningar eru óskráðar.

Endurmenntun

Báðir náms- og starfsráðgjafar skólans sóttu ráðstefnu um leiðsagnarnám sem haldin var í Framhaldsskólans í Mosfellsbæ og skyndihjálparnámskeið.

Svanhildur sat einnig námskeið um gerð ferilskráa og námskeið um náms- og starfsfræðslu.

Lokaorð

Haustönnin hófst með venjubundnum hætti þrátt fyrir að enn væri Covid-19 og mikil óvissa ríkti um hvort og hvenær öllu yrði skellt í lás í skólum landsins og fjarnám hæfist á ný. Reglur sem settar voru fyrir framhaldsskólana voru þess eðlis að við í FMOS gátum starfað að mestu leyti með hefðbundnum hætti fyrir utan grímuskyldu sem síðar var aflétt.

Reglulegir fundir náms- og starfsráðgjafa með stjórnendum voru á haustönn en lögðust af á vorönn. Okkur finnst mikilvægt að halda áfram því góða og mikilvæga samstarfi sem er á milli ráðgjafa og stjórnenda og því er það von okkar að fundirnir verði aftur teknir upp á næsta skólaári.

Mikilvægt er að ráðgjafar skólans hafi góða aðstöðu til að sinna nemendum. Annar ráðgjafinn hafði ekki fasta aðstöðu til að sinna þeim og reyndist oft erfitt að finna stað til að hitta nemendur og hafði það að augljósum ástæðum áhrif á ráðgjöfina. Það er von okkar og trú að úr þessu verði bætt fyrir næsta vetur.

Eftir heimsfaraldur og allt það sem honum fylgdi, eins og fjarnám og lokanir, var svo sannarlega ánægjulegt þegar nemendur komu aftur í skólann og að hann iðaði af líflægum nemendum.

Síðustu ár hafa ýmist einn eða tveir náms- og starfsráðgjafar verið starfandi við skólans. Það er okkar faglega mat að tveir náms- og starfsráðgjafar starfi við skólann og að það komi ráðgjöfinni og nemendum til góða. Við erum tveir ólíkir einstaklingar sem vinnum vel saman og það er ósk okkar að við fáum að þróa og bæta ráðgjöfina saman sem er nemendum og skólanum til góða.

Gleðilegt sumar og takk fyrir veturinn

Svanhildur Svavarsdóttir og Jóhann Aðalsteinn Árnason,

náms- og starfsráðgjafar FMOS.